

Publikacja jest współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

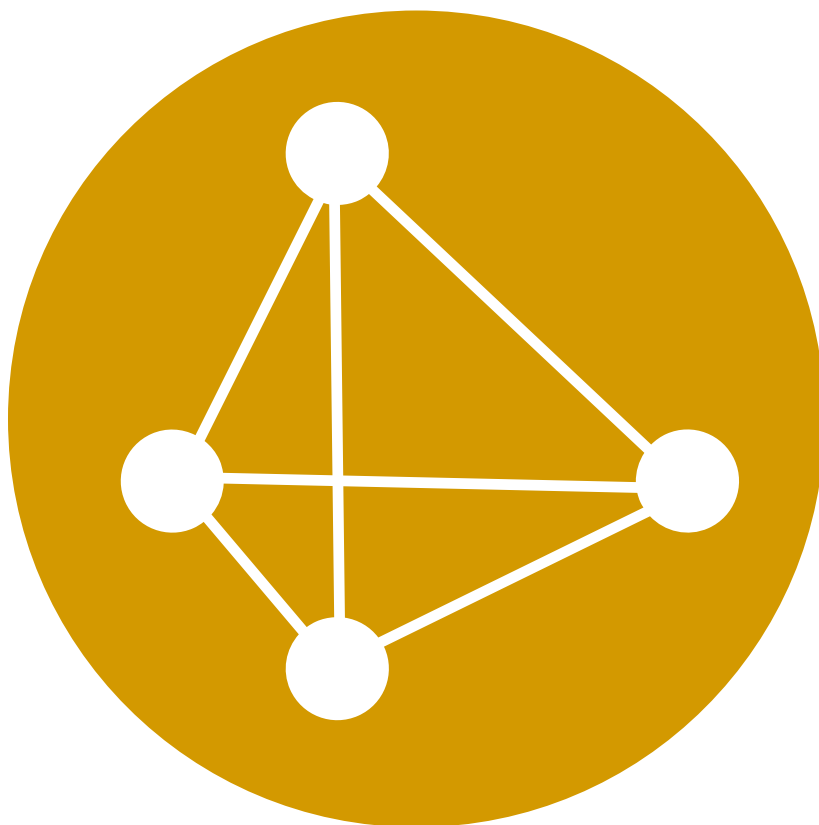

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

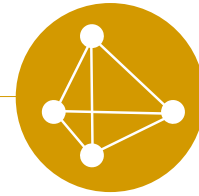
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Łączenie ludzi w społeczności lokalnej

Wprowadzenie

Rozdział ten omawia różne aspekty włączania ludzi w działania lokalne.

Rozpoczyna się od przedstawienia specjalnej techniki – Open Space (otwarta przestrzeń) – zaprojektowanej po to, by to mieszkańcy zdecydowali, co jest dla nich ważne, i żeby opracowali wspólny plan działania.

Kolejne sześć artykułów pokazuje, jak różne aspekty podejścia do koncepcji rozwoju społeczności lokalnej wpływają na inicjatywy z zakresu bieżącej polityki, na poszczególne cele organizacyjne. Dotyczy to m.in. programów wspierania równości, różnorodności oraz spójności w danym rejonie, programów angażujących ludzi w projekty ochrony przyrody, regeneracji środowiska naturalnego jako katalizatora przy podejmowaniu walki z wykluczeniem społecznym, budowania projektów w społeczności poprzez tworzenie obszarów zieleni, angażowania lokalnych społeczności w inicjatywy wpływające na politykę lokalną danej dzielnicy.

Dwa ostatnie artykuły przedstawiają pomysły na pozyskiwanie i utrzymywanie nowych członków w grupach lokalnych.

W pakiecie zasobów opracowanym przez FCDL jest wiele innych pomysłów na temat angażowania ludzi w działania, z odpowiednimi materiałami do rozdawania, ćwiczeniami oraz wskazówkami dotyczącymi:

- zrozumienia motywacji angażujących się ludzi,
- włączania się ludzi w politykę władz,
- różnych poziomów działań społeczności lokalnej w obrębie dzielnicy,
- nawiązywania kontaktów z grupami marginalizowanymi.

W poradniku umiejętności z 2001 roku pojawia się kilka artykułów na temat wagi różnorodności. Są one nadal aktualne, jeśli chodzi o sposoby nawiązywania kontaktów ze społecznościami o różnych interesach czy tożsamości występującymi na tym samym terenie geograficznym. W rozdziale *Zaczynamy* znajdują się informacje na temat tworzenia ugrupowań sąsiedzkich, wykorzystania technik angażowania grup, zakładania grup zainteresowań i grup o określonym profilu etnicznym, np. młodych mężczyzn pochodzenia azjatyckiego.

4.1.	Technika Open Space (otwarta przestrzeń).....	105
4.2.	Lista działań zachęcających ludzi do przyłączenia się do grupy	108
4.3.	Rekrutacja nowych członków grupy.....	111
4.4.	Sieci i sieciowanie	113
4.5.	Tworzenie sieci społecznych.....	116
4.6.	Program wspierania równości, różnorodności oraz spójności	120
4.7.	Studium przypadku – regeneracja środowiska naturalnego i wykluczenie społeczne.....	125
4.8.	Rozwiązywanie konfliktów między grupami w społeczności lokalnej	127
4.9.	Studium przypadku – angażowanie ludzi w ochronę przyrody	129
4.10.	Studia przypadku – angażowanie ludzi w projekty przyrodnicze	130
4.11.	Studium przypadku – budowanie udanego projektu lokalnego	133
4.12.	Studium przypadku – angażowanie społeczności lokalnej w działania sąsiedzkie.....	135
4.13.	Studium przypadku – „Działania lokalne to świetna sprawa dla wielu”. Przykład centrum społeczności lokalnej powstałego w chińskiej restauracji.....	138

4.1. Technika Open Space (otwarta przestrzeń)

JILL ROBINSON

Open Space to sposób na prowadzenie spotkań i imprez, na których uczestnicy sami ustalają program. Daje on ludziom przestrzeń do porozmawiania o tym, co jest dla nich ważne, bez poczucia ograniczenia przez tych, którzy zazwyczaj ustalają treść oraz czas spotkań.

Open Space można stosować w przypadku dużych imprez, a także jako sposób prowadzenia bardziej na gorąco systematycznych spotkań grup czy zespołów. Technika ta może okazać się pomocna przy tworzeniu strategii, nowych partnerstw, projektów – a także może wnieść nową energię w już trwające prace.

Podejście to opracował w Stanach Zjednoczonych Harrison Owen, zaangażowany w prace przy zmianach strukturalnych organizacji. Informacje zwrotne otrzymywane po konferencjach pokazały, że przerwy kawowe stanowiły ich najbardziej inspirujący element. Dlatego Owen wymyślił nowy sposób prowadzenia spotkań, z szerzej nakreślonym tematem, ale bez stałego programu. Dzięki temu uczestnicy mogli wprowadzać do agendy własne pomysły i tworzyć własny program, przez co wokół danego tematu można było obudować wiele różnych perspektyw.

Na spotkaniu prowadzonym z zastosowaniem techniki Open Space uczestników zachęca się w sposób aktywny do podejmowania na kolejnych spotkaniach dyskusji coraz bardziej zaawansowanej merytorycznie. Wszystkie panele rejestrowano, tak aby na koniec dnia każdy uczestnik mógł zobaczyć wszystkie dyskusje, jakie się odbyły. Dzielono się też uwagami, które porządkowano według ich ważności.

Spotkanie podsumowujące, na które zapraszano wszystkich uczestników działania typu Open Space, mają służyć wyborowi pomysłów oraz informacji, zastosowania ich w dążeniu do osiągnięcia wyników. Stwarza też możliwość ciągłego angażowania szerokiej grupy stron zainteresowanych.

Kiedy dobrze jest stosować technikę Open Space?

Open Space sprawdza się najlepiej, gdy chcecie usłyszeć, co ludzie sądzą o przedstawionych tematach, np:

Jak możemy współpracować nad poprawą usług dla ludzi młodych w naszej okolicy?

Jak możemy zadbać o to, by nasze nowe centrum rozwoju społeczności lokalnej oferowało mieszkańcom odpowiednie pomieszczenia?

Technika ta wykorzystywana w wielu okolicznościach odzwierciedla podejście do rozwoju społeczności lokalnej oraz tworzy prawdziwą przestrzeń równości – ludzie zapisują na plakietkach tylko swoje imiona.

Im większa jest grupa osób zainteresowanych, tym bardziej twórcze rezultaty udaje się osiągnąć. Najskuteczniej pracuje się wtedy, gdy ludzie są prawdziwymi pasjonatami i są zaintereso-

wani tematem przewodnim. Technika ta raczej nie zdaje egzaminu tam, gdzie trzeba dzielić się informacjami o wcześniej już podjętych decyzjach.

Niedawno zastosowano technikę Open Space w Derbyshire, umożliwiając osobom niepełnosprawnym uczestniczenie razem z organizacjami wspierającymi, personelem służby zdrowia i innymi zainteresowanymi stronami w tworzeniu systemów wyrównujących możliwości osób o niepełnej sprawności w korzystaniu z usług służby zdrowia. Technika ta pozwoliła osobom niepełnosprawnym na trwały udział w opracowywaniu, ewaluacji oraz monitoringu tego projektu.

Open Space można też stosować przy zajmowaniu się problemami każdej z grup danej społeczności lokalnej.

Jak to funkcjonuje – otwieranie przestrzeni

Wszyscy siedzą w kole, zaś osoba prowadząca wyjaśnia:

1. kto nas zaprosił,
2. dlaczego nas zaprosił,
3. jaki jest temat spotkania,
4. jakie będą rezultaty dnia pracy, jak można się do niej włączyć,
5. że wkład uczestników będzie doceniony oraz zapisany,
6. że ludzie zostaną za chwilę poproszeni o zaproponowanie tematów, wokół których następnie potoczą się dalsze spotkania (będzie też można wybrać to spotkanie tematyczne, w którym chce się uczestniczyć),
7. jak należy to wszystko zapisywać,
8. że jest tylko jedna zasada – prawo mobilności, które oznacza, że gdy już będziemy mieli dość jednego spotkania, idziemy na kolejne,
9. że pomysł polega na byciu otwartym oraz elastycznym, niezależnie od tego, kto i co będzie mówił, gdy już spotkanie się rozpocznie oraz gdy się skończy.

Następnie kartki z propozycjami tematów spotkań umieszczane są na ścianie, a uczestnicy zaczynają się organizować. Kluczowe rekomendacje zostają spisane oraz również umieszczone na ścianie, a na koniec spotkania przedstawione w kolejności ważności ustalonej w procesie demokratycznego oznaczania kropkami.

Uczestnikom przypomina się o przyszłym spotkaniu podsumowującym (tzw. *follow up*).

Wskazówki oraz punkty do rozważenia

Zasadnicze znaczenie dla sukcesu spotkania ma tutaj właściwe planowanie. W skład grupy planującej powinny wchodzić kluczowe zainteresowane strony, które rozumieją potrzebę pracy, jaką należy wykonać, oraz które są w stanie:

- określić/przeznaczyć zasoby na działania,
- zadbać o to, żeby wszystkie zasoby znalazły się na miejscu danego dnia, aby wszystko odbyło się bez problemów,

- zaangażować szerszą grupę stron zainteresowanych jako uczestników spotkania,
- strategicznie wpłynąć na to, jak informacje podane przez uczestników wykorzystane będą w przyszłości.

Należy sprawdzić, czy sala nadaje się do takich działań, wszystko odpowiednio wcześniej ustawiać. Przy większych spotkaniach przydadzą się komputery, wsparcie administracyjne oraz technologiczne.

Dalsze informacje

Więcej informacji znaleźć można na
www.openspaceuk.com; www.openspaceworld.org

kontakt:

Jill Robinson

tel.: 07931 351152

e-mail: jillrobinson99@btinternet.com

4.2. Lista działań zachęcających ludzi do przyłączenia się do grupy

DHARA THOMPSON

- Każdy członek grupy może przyprowadzić do niej przyjaciela lub sąsiada. Osobista opinia lub słowa zachęty to najlepsze sposoby na zaangażowanie nowych osób.
- Możecie być mentorem dla nowego członka grupy, wyjaśniającym odniesienia do poprzednich działań oraz fachowe słownictwo.
- Jeśli widzicie, że pojawił się ktoś nowy, przywitajcie go i porozmawiajcie. Nie ignorujcie go ani też nadmiernie nie zagadujcie!
- Rozdzielcie zadania pomiędzy członków grupy, od planowania działań po prowadzenie spotkań. Jeśli nad czymś pracujecie, postarajcie się włączyć w to przynajmniej jedną osobę, która nie wykonywała wcześniej takiej pracy.
- Podziękujcie uczestnikom, gdy trzeba. Jeśli coś idzie dobrze, powiedzcie o tym.
- Nagłaśniajcie swoje osiągnięcia.
- Zaplanujcie czasami działania, które zachęcają do szerszego uczestnictwa, i upewnijcie się, że wszyscy chętni faktycznie się zaangażowali, porozmawiajcie też z nowymi osobami. To, co dla nas może być proste lub nudne, innych może bardzo wciągnąć.
- Próbujcie organizować spotkania w tym samym miejscu w różne dni, o różnych porach, żeby porozmawiać lub obejrzeć film.
- Uznajcie wartość odmiennych życiowych doświadczeń ludzi.
- Uwzględnijcie różne zobowiązania, jakie mają ludzie, ich możliwości poświęcenia czasu i energii.

Uwagi, pytania praktyczne

- Jak dostępne są wasze spotkania? Na przykład czy użytkownik wózka inwalidzkiego może tam dotrzeć?
- Kiedy prowadzicie spotkania? Zapytajcie ludzi, jaka pora jest dla nich bardziej dogodna. Weźcie pod uwagę zarówno osoby młode, jak i rodziców, opiekunów.

- Umożliwcie małym grupom roboczym zajęcie się konkretnym zadaniem, niech zdają sprawozdania na głównym zebraniu, żeby dostać wsparcie, odpowiedzieć na pytania i otrzymać zgodę na kontynuowanie pracy. Takie mniejsze grupki powinny starać się zapraszać nowe osoby, by nie składały się tylko z najbardziej doświadczonych stałych bywalców.
- Przed rozpoczęciem spotkania pozwólcie uczestnikom dopisywać punkty do programu na kartce.
- Gdzie umieszczacie ogłoszenia o swoich spotkaniach i działaniach i czy w ogóle to robicie? Jeśli chcecie zrobić coś w zakresie równouprawnienia lub chcecie skuteczniej popracować z mniejszościami, to czy wasza informacja:
 - dociera do miejsc, w których osoby te mogą ją zobaczyć lub usłyszeć?
 - oznacza wyraźne zaproszenie do waszej grupy?
 - zachęca do włączenia się?
- Czy w czasie spotkań reagujecie na dyskryminacyjne, pogardliwe uwagi? Czy jako grupa rozumiecie kwestię równouprawnienia i to, co praktycznie ono oznacza? Czy przeznaczacie czas na spotkaniach, żeby zastanowić się nad tymi sprawami i nad tym, jak wpływają one na waszą grupę?

Jako grupa:

Bardzo przydatne oraz skuteczne jest stosowanie takich technik, jak rozmawianie o celach (o co wam chodzi) oraz założeniach (realistycznych, praktycznych krokach stawianych w drodze do celu), a także spisanie ich na wykresie czasowym.

Na przykład celem jest przyciągnięcie nowych ludzi.

Potencjalne założenia:

- publiczne ogłoszenie, że odbędzie się spotkanie (w ciągu dwóch tygodni),
 - wyznaczenie określonych osób do powitania nowo przybyłych (teraz),
 - wciągnięcie w kolejne działania kogoś nowego (na pierwszym etapie planowania).
- Monitorujcie swoją skuteczność:

Na przykład czy przychodzą nowe osoby? Gdzie widziały ogłoszenie o spotkaniu? (Starajcie się jednak nie egzaminować nowo przybyłych).
 - Przeprowadźcie ewaluację swoich celów oraz założeń po ustalonym czasie:

spójrzcie wstecz i poświęćcie trochę czasu jako grupa na przyjrzenie się, co zadziało, a co nie. Zastanówcie się, jaką z tego wyciągnąć lekcję.
 - Zauważcie i docieńcie, co nowe osoby mogą wnieść do waszej grupy:
 - Kontakty oraz informacje. Poszerzenie waszej wiedzy o tym, kto jest kim w społeczności lokalnej i kto co zamierza.

- Umiejętności społeczne. Doświadczenie w rozwiązywaniu konfliktów oraz wiedza o różnych kulturach.
- Umiejętności praktyczne. Od protokolowania spotkań po inżynierię – kto wie, czego jeszcze możecie się nauczyć.
- Umiejętności organizacyjne. Ktoś, kto chce i umie poprowadzić spotkania lub dobrze planuje działania.
- Pomysły oraz humor. Nowe możliwości, element radości.

Może nawet trafi się niezwykła osoba obdarzona tymi wszystkimi zdolnościami...

kontakt:

Dhara Thompson

e-mail: equalitystreet@post.com

4.3. Rekrutacja nowych członków grupy

JOANNE SCOTT

Wprowadzenie

Członkowie grup, niezależnie od roli, jaką odgrywają w danej grupie, z różnych powodów ją opuszczają. Aby grupa trwała, pozyskiwanie nowych członków ma zasadnicze znaczenie – nie tylko po to, żeby zgadzała się jej liczebność, lecz także po to, aby mała liczba osób nie była nadmiernie obciążona odpowiedzialnością i obowiązkami. Pozyskiwanie nowych osób to ważny priorytet i ciągłe wyzwanie dla większości grup w środowisku lokalnym. Nie ma tu gotowej czy szybkiej odpowiedzi, lecz:

- nie poddawajcie się,
- przygotujcie się na to, że osiągnięcie rezultatów może potrwać,
- bądźcie pozytywnie nastawieni (czarnowidztwo lub defetyzm odstręczą nowe osoby, które staracie się pozyskać!),
- jeśli jakiś pomysł nie wychodzi, spróbujcie czegoś nowego.

Kilka pomysłów, które mogą pomóc w zdobyciu nowych członków

- Opinie ustne
- Kontakty ze wszystkimi obecnymi członkami
- Publikacje
- Biuletyny
- Broszury/plakaty/ulotki
- Tablice ogłoszeń
- Odwiedzanie mieszkańców
- Gazety i radio
- Biuro wolontariatu
- Strony internetowe
- Stoiska na imprezach
- Biblioteka i inne instytucje użyteczności publicznej – ogłoszenie na ekranie plazmowym
- Szkolne prospekty – umieśćcie tam ogłoszenie
- Wykorzystajcie kontakty innych organizacji – poproście, żeby coś o was opowiedziano
- Zgłaszajcie się do nowych mieszkańców
- Korzystajcie z drugiej strony ulotki mówiącej o lokalnym projekcie, żeby promować swoją grupę
- Zamieśćcie artykuł o sobie w biuletynach innych organizacji
- Czy są jakieś lokalne firmy lub organizacje, których członkowie personelu mieszkają w okolicy, a którzy mogliby w czasie pracy przyjść i podzielać w grupie?
- Porozmawiajcie z grupami istniejącymi w okolicy

Gdy pojawią się nowi członkowie

- Bądźcie otwarci. Nie każdy chce lub może być na spotkaniu. Społeczności lokalne zbudowane są z osób posiadających różne umiejętności, wiedzę oraz doświadczenie.
- Rozważcie sytuację, w której jeden lub więcej członków istniejących komitetów przyjmują rolę lidera w rekrutacji nowych osób.
- Pomóżcie im, powiedzcie, czego się od nich oczekuje.
- Opracujcie pakiet informacji wstępnych.
- Zaoferujcie szkolenie w obszarach, w których nie czują się pewnie albo w których warto wiedzieć więcej.
- Upewnijcie się, że otrzymają zwrot wszelkich kosztów własnych, wyjaśnijcie, w jaki sposób mogą się o to ubiegać.

kontakt:

Joanne Scott

tel.: 01325 388527

e-mail: Joanne.Scott@darlington.gov.uk

4.4. Sieci i sieciowanie

TOM TAYLOR

Wprowadzenie

Słowo „sieć” często dla różnych osób oznacza różne rzeczy. Niektóre tak zwane sieci to faktycznie organizacje lub komitety, którym podoba się brzmienie tego słowa, włączyły je zatem do swojej nazwy. Choć grupy mogą się nazywać, jak chcą, oznacza to jednak, że często nie jesteśmy pewni co do tego, czym jest sieć i jak różni się od innych struktur.

Alison Gilchrist opisuje, czym są sieci w odniesieniu do pracy w środowisku lokalnym:

„Sieci opierają się na nieformalnym członkostwie. Z założenia wszyscy członkowie są równi (choć nie zawsze tak jest w praktyce). Sieci nie posiadają struktury hierarchicznej i zazwyczaj nie posiadają też formalnej polityki. Ich głównym celem jest dzielenie się informacjami, pomysłami oraz wsparciem. Uczestnictwo w sieci ma charakter dobrowolny” (poradnik umiejętności z 2001 roku, s. 77).

Jest to przydatna definicja, ponieważ podkreśla ona, że formalna struktura nie jest tu koniecznością. Sieci nie muszą spotykać się w sposób systematyczny, nie muszą mieć przewodniczącego czy sekretarza ani statutu itd. Zasadniczo chodzi w nich o relacje między ludźmi, których coś łączy, na przykład członkostwo w organizacjach pracujących z młodzieżą.

Pewne rodzaje sieci często funkcjonują nieformalnie, ponieważ ludzie wiedzą o sobie dzięki spotkaniom oraz wydarzeniom towarzyskim. Mogą dzielić się informacjami, ale wiele z takich relacji może być słabych lub ograniczonych do małego grona.

Niniejsze artykuły zaczerpnięto z pakietu startowego młodzieżowych organizacji pozarządowych (Voluntary Youth Organisations Network Start Up Pack) oraz materiałów dla organizacji pozarządowych *Jak zbudować swoją własną młodzieżową organizację wolontariatu* – są to materiały z Yorkshire oraz Humber mówiące o sieciach aktywnie wspieranych przez koordynatora. Jego rolą jest wzmocnienie związków między osobami, poprawienie komunikacji oraz udzielenie pomocy nowym osobom chcącym przyłączyć się do sieci. Niektóre sieci są w stanie zdobyć zasoby finansowe dla oddanego takiemu zadaniu pracownika. Czasami funkcję tę pełni ktoś w ramach innego etatu lub jako wolontariusz.

Stworzenie sieci

Jednym z pierwszych zadań jest zastanowienie się, jak może funkcjonować sieć:

- Kto będzie pełnił funkcję koordynatora, czy będzie to osoba zatrudniona, jeśli tak, to przez którą organizację?
- Na czym będzie polegała rola koordynatorów, czy będą prowadzić bazę danych z kontaktami, a jeśli otrzymają informacje, to czy będą te informacje selekcjonować, tłumaczyć, streszczać i rozpowszechniać – być może poprzez strony internetowe, e-maile, publikacje lub spotkania?

- Czy będą organizować przegląd działań, spotkania oraz fora, aby umożliwić członkom sieci przekazywanie informacji zwrotnych i dzielenie się informacjami?
- Jak będą zapadały decyzje o tym, kto będzie reprezentował sieć, gdy zostanie ona zaproszona do instytucji planujących lub przydzielających zadania lokalne?

Oto kilka innych spraw wartych rozważenia:

1. **Zarządzanie** – warto wypracować jasny system rozliczania się koordynatora lub osób przyjmujących role wewnątrz sieci.
2. **Założenia** – po co powstała sieć? Może chodzi o wzmocnienie związków oraz dzielenie się informacją, jednak sieć powinna być jak najbardziej przydatna swoim członkom, więc jeśli chce się skupić na tworzeniu konsorcjów oraz innych partnerstw w celu pozyskiwania finansowania i zawierania umów, niech tak będzie!
3. **Komunikacja** – często koordynator działa jako centrum informacyjne, jak to powyżej opisano. Jednakże może się okazać, że istnieją inne sposoby pozyskiwania informacji. Czy w waszej okolicy jest sieć wspierania społeczności, która organizuje systematyczne działania i rozpowszechnia informacje, albo strona internetowa czy publikacja postrzegana jako źródło dokładnych informacji? Mogą też funkcjonować lokalne sieci, które organizują własne spotkania, lub systemy, w które możecie się włączyć.
4. **Członkostwo** – członkostwo w sieciach jest często nieformalne, ludzie pojawiają się, jeśli mogą się dzielić informacjami z innymi, a rezygnują z sieci, gdy komunikacja ustaje. Niektóre sieci posiadają sformalizowane członkostwo, tak czy inaczej, są pewne korzyści wynikające z istnienia pewnego procesu rejestrowania się jako członek sieci:
 - Możecie policzyć swoich członków i wykorzystać ich liczbę jako wskaźnik sukcesu wobec organizacji finansujących lub innych.
 - Możecie wykorzystać proces rejestrowania członków do zebrania informacji o wielkości organizacji, jej zasobach, działaniach i problemach.
 - Możecie uzyskać zgodę dotyczącą ochrony danych w celu przechowywania i wykorzystywania szczegółów kontaktowych w swojej bazie.
 - Możecie śledzić, jak dezaktualizują się wasze informacje, możecie podjąć kroki w celu ich uaktualniania.
5. **Zasady i praktyka** – zastanówcie się nad głównymi zasadami stworzenia sieci, bazując na zasadach oraz wartościach pracy w środowisku lokalnym. Należą do nich:
 - rozpoznawanie nierówności oraz praca nad promowaniem społecznej sprawiedliwości,
 - zachęcanie do udziału grup i organizacji zdeterminowanych, autonomicznych,
 - promowanie partycypacji w podejmowaniu decyzji oraz współpracy,
 - dzielenie się i wypracowywanie wiedzy z korzyścią dla wielu.

6. Wyznaczanie celów oraz priorytetów – poniższa lista pomoże w określeniu wartości sieci:

- zbieranie, tłumaczenie i dystrybucja informacji,
- utrzymywanie bazy danych o kluczowych organizacjach oraz kontaktach,
- identyfikowanie, jakie działania lub wsparcie są dostępne,
- budowanie zaufania i relacji między instytucjami/osobami wykonującymi podobną pracę,
- rozsyłanie informacji do sektora w celu promowania wydarzeń, szkoleń itp.,
- organizowanie systematycznych spotkań oraz wydarzeń lokalnych,
- zapewnianie osobistego wsparcia osobom oraz organizacjom,
- pomaganie grupom środowiskowym oraz wolontariackim w pozyskiwaniu funduszy,
- wspieranie początków i rozwoju nowych lub istniejących organizacji,
- poradnictwo dotyczące polityki działań oraz wniosków projektowych,
- analizowanie zdolności sektorów, dostępnych zasobów oraz potrzeb szkoleniowych,
- świętowanie osiągnięć oraz dobrych praktyk lokalnie, a przez to podnoszenie znaczenia sieci w oczach ogółu oraz fundatorów,
- organizowanie innych w celu reprezentowania sektora na poziomie planowania strategicznego,
- reprezentowanie sektora na poziomie planowania strategicznego,
- zarządzanie i ułatwianie właściwego szkolenia dla menedżerów, personelu oraz wolontariuszy z organizacji sieciowych.

Dalsze informacje

Więcej informacji znaleźć można na stronie:

www.youthworkunit.com/VYON

4.5. Tworzenie sieci społecznych

TOM TAYLOR

Kluczem do udanego startu jest zdobycie wiedzy o tym, co już istnieje; być może funkcjonują już jakieś lokalne lub nieformalne sieci tworzące dobre relacje z kluczowymi partnerami oraz budujące zaufanie i wiarygodność. Wtedy wystarczy zdobyć zasoby umożliwiające rozwój tej pracy, zaprosić do innych projektów oraz tworzyć. Tak niewiele!

1. Tworzenie mapy okolicy

„Mapowanie” w tym kontekście oznacza po prostu dowiadywanie się o tym, co już istnieje. Zazwyczaj ktoś dysponuje niezbędnymi wam informacjami, zatem nie trzeba będzie zaczynać od zera. Zaczynajcie od rozmowy z radą ds. usług sektora wolontariatu (Council for Voluntary Service, cvs) albo inną podobną organizacją parasolową tego sektora. Następnie udajcie się do biblioteki samorządowej, funduszu rozwoju lokalnej demokracji itp. i popytajcie o kontakty w sektorze pozarządowym, zwłaszcza zaś o to, jakie organizacje pracują z konkretną grupą osób, wspólnotą interesów na danym obszarze geograficznym. W okolicy mogą też istnieć organizacje zajmujące się restrukturyzacją środowiska albo miejscowi fundatorzy, którzy także dysponują tego typu informacjami. Gdy już zgromadzicie nieco danych, zaczynajcie kontaktować się z ludźmi, organizujcie spotkania i rozmowy z nimi. Pamiętajcie, że nie chodzi tu tylko o gromadzenie numerów telefonów, jest to początek nawiązywania relacji, a jeśli spotkanie się uda i trochę popytacie, zawsze zakończycie je bogatsi o kilka kolejnych kontaktów.

Założcie bazę danych albo arkusz kalkulacyjny i zbierajcie w nich informacje, które zgromadzicie. Może warto się postarać o mapę i popatrzeć, gdzie znajdują się organizacje, wtedy łatwiej się zorientujecie, czy są jakieś rejony, o których niewiele wiecie. Jeśli nie czujecie się pewnie w pracy z komputerem, wasza lokalna grupa wolontariuszy lub władze samorządowe mogą okazać się przygotowani do udzielenia pomocy przy realizacji konkretnych zadań lub np. przy organizacji szkoleń.

2. Budowanie wiarygodności oraz zaufania

To delikatne działanie: musicie budować relacje z wieloma osobami z sektora pozarządowego, z organizacjami społeczności lokalnej. Musicie także budować wiarygodny wizerunek wobec instytucji finansujących oraz agencji publicznych, tak by sieć, którą wspieracie, była właśnie tą, która zapewni im to, czego potrzebują – spójną sieć wspierającą konsultacje i pracę. Zyskacie na wiarygodności, jeśli będziecie postrzegani jako organizacja kierująca się jasnymi zasadami. Zarówno organizacje wolontariackie, jak i instytucje państwowe chcą osiągać lepsze wyniki na przykład w zakresie działań na rzecz dzieci czy młodzieży. Sieć społeczna może im w tym pomóc, łącząc wiedzę oraz umiejętności różnych instytucji. Skupienie się na tym aspekcie pomoże sieci oraz partnerom w zbadaniu, w jaki sposób mogą razem pracować, zamiast obwiniać się wzajemnie o dbanie głównie o własne interesy.

Oto kilka innych pomysłów na budowanie wiarygodności oraz zaufania wśród członków sieci oraz z innymi partnerami:

- Słuchajcie i szybko reagujcie. Wielokrotnie ludzie z organizacji pozarządowych nie byli wysłuchiwani przez tych, którzy mają niewielkie pojęcie o ich pracy. Jeśli słuchacie, traktujcie ich poważnie; zróbcie coś (nawet niewielkiego), żeby im pomóc, a wtedy będziecie postrzegani jako sprzymierzeniec. Gdy ktoś rozsyła ogólne prośby o pomysły, komentarze lub informację zwrotną, odpowiadajcie na nie, jeśli możecie. Wysyłający prośby są tak przyzwyczajeni do niewielu odpowiedzi lub ich braku, że będą wam bardzo wdzięczni.
- Wywiązuje się szybko ze swoich obietnic, gdy chodzi o zdobycie telefonu dla kogoś w grupie społeczności czy o zorganizowanie serii konsultacji. Jeśli nie możecie tego zrobić, szczerze wyjaśnijcie, dlaczego nie jest to możliwe. Jeśli zapomnieliście lub zabrakło wam czasu, skontaktujcie się z nimi, by im o tym powiedzieć. Uczciwość całkowicie zmienia postać rzeczy.
- Napiszcie prosty plan pracy, z klarownymi, osiągalnymi celami i harmonogramami dla kilku podstawowych obszarów pracy. Przekażcie pierwszy szkic jednemu lub dwóm kluczowym partnerom. Powiedzcie wyraźnie, że chętnie zapoznalibyście się z ich uwagami. Po kilku miesiącach dokonajcie oceny postępów, wykazując, jak rozwinęła się sieć, a nie tylko jak świetnie wam idzie!
- Przygotujcie jednorazowy panel, żeby obejrzeć dokument konsultacyjny lub wniosek projektowy. Zorganizujcie spotkanie, poproście ludzi, żeby przeczytali wcześniej ten dokument, zapiszcie wszystkie ich uwagi i przekażcie je zainteresowanej instytucji grantowej. Może to dać zajęcie tylko kilku osobom, ale pokaże też, że jesteście chętni do szerszej współpracy i umiecie podjąć działanie. Upewnijcie się, że w waszym panelu będą uczestniczyć osoby z różnych organizacji oraz grup. Instytucje chętnie przyjmą sugestie dotyczące swoich propozycji, nawet jeśli opatrzone będą uwagą, że nie są to poglądy całego sektora, a tylko małej grupy przedstawicieli.

3. Zdobywanie pieniędzy

Władze samorządowe oraz wiele innych agencji rządowych mają za zadanie włączać się w działania sektora pozarządowego przez opracowywanie planów oraz świadczenie usług. Dla wielu z nich są to trudne zadania, zatem powitają z radością propozycję wspólnej pracy w ramach partnerstwa.

4. Włączanie ludzi

Kluczem do stworzenia udanej sieci są udane relacje, a siła sieci tkwi w jej różnorodności. Jednakże włączanie do sieci tych, którzy byli wykluczeni społecznie, może się okazać czasochłonne (czasem trzeba ich znaleźć, udzielić więcej wsparcia). Ponadto jeśli ludzie nie są przyzwyczajeni

do pracy z innymi i długo doświadczali wykluczenia, mogą okazywać swoją frustrację lub niechęć, narzekając głośno przy pierwszej nadarzającej się okazji – a może to być właśnie spotkanie, które wy zorganizowaliście! Niemniej jednak zróżnicowanie sieci czyni ją silniejszą i bardziej pożyteczną dla jej członków. Rośnie także wasza wiarygodność w oczach instytucji państwowych, którym szczególnie trudno jest angażować się we współpracę z niektórymi grupami lub społecznościami.

Warto się zastanowić, co zrobić, by spotkania i wydarzenia były dostępne dla wszystkich. Dotyczy to m.in. wyboru pory dnia, w tym wieczorów, bliskości przystanków komunikacji miejskiej, zapewnienia jedzenia i/lub pokrycia takich wydatków. Powinniście także się zastanowić, co pomogłoby osobom z problemami z poruszaniem się czy ze słabym słuchem lub wzrokiem w pełnym uczestniczeniu w waszych działaniach.

Zastanówcie się, jak komunikujecie się osobami z innych kręgów kulturowych, o doświadczeniach innych niż wasze. Może być i tak, że niektórzy z nich czują się lepiej w czasie nieformalnych, osobistych rozmów lub podczas spotkań kameralnych albo niekoedukacyjnych.

5. Organizowanie się

Podjęcie pracy przy tworzeniu nowej sieci może być zadaniem niełatwym, ale zależy też od tego, w czym jesteście dobrzy. Niektórzy świetnie sobie radzą z wychodzeniem do ludzi, słuchaniem ich, zbieraniem informacji, analizowaniem ich i decydowaniem o tym, co jest ważne. Zasadnicze znaczenie ma jednak to, co zrobicie z zebranymi danymi. Organizowanie się, zarządzanie informacją, prowadzenie działań oraz spotkań, sprawienie, że wszystko dobrze działa i jest skuteczne – oto, co ma znaczenie w dłuższej perspektywie.

6. Zarządzanie kontaktami

Lista szczegółów kontaktowych to najważniejszy zasób sieci – ponieważ bez takiej listy nie jesteście w stanie sprawnie się ze wszystkimi komunikować. Microsoft Office ma program bazy danych Access, który pomoże wam w śledzeniu wszystkich kontaktów, a także w utworzeniu list mailingowych, pozwoli selekcjonować kontakty i szybko odnajdywać poszukiwane osoby niezależnie od tego, jakie rozmiary przybierze wasza baza.

Aby przechowywać informacje na temat osób i korzystać z nich, musicie mieć pozwolenie na prowadzenie bazy danych osobowych. Ogólnie rzecz biorąc, nie można przechowywać i wykorzystywać informacji ani dzielić się nimi bez zgody osób, których one dotyczą. Ale nie dajmy się zwariować! Jeśli usuniemy z naszej bazy dane ludzi, którzy stwierdzili, że nie chcą być na liście, i jeśli będziemy się dzielić informacjami z innymi, posiadając odpowiednią pisemną zgodę, prawdopodobnie wszystko będzie w porządku. Jeśli chcecie na ten temat wiedzieć więcej, warto zacząć od strony www.informationcommissioner.gov.uk.

7. E-maile

E-maile są świetne – to szybka, tania i prosta metoda. Wiele sieci korzysta ze swoich aktualnych baz danych, żeby uzyskać adresy e-mailowe tych, którzy naprawdę skorzystaliby z przesłanej informacji.

Jednakże z wysyłaniem e-maili łatwo przesadzić. W końcu ludzie przestaną czytać wasze wiadomości. Poza tym możecie spędzić całe życie na wrzucaniu wiadomości do odpowiednich folderów, usuwaniu ich, pisaniu, przekazywaniu dalej oraz odpowiadaniu na nie – i na nic innego nie wystarczy czasu! Jak tego uniknąć? Oto kilka wskazówek:

- Jasno przedstaw temat wiadomości, żeby pomóc odbiorcom je przeglądać. Na przykład „Program Forum Młodzieży 17/3/06” to temat lepszy niż „Zawiadomienie o spotkaniu”.
- Niektórzy nie posiadają szerokopasmowego dostępu do internetu czy szybkich komputerów i dołączanie dużych dokumentów albo zdjęć trwa całe wieki. Warto się zastanowić nad wycięciem ważnego tekstu z dokumentu i wklejeniem go bezpośrednio w okno tekstowe wiadomości, zamiast wysyłać załącznik. Załączniki można powysyłać do tych, którzy o to poproszą.
- Jeśli macie długą listę adresatów, wstawcie ją w tę część nagłówka, która nie tylko skraca e-mail (dla tych, którzy nie mają szerokoekranowych komputerów), lecz także czyni listę adresową poufną.
- Pisanie e-maili jest świetną sprawą, gdy dzielimy się informacjami, ale nie w przypadku komunikowania się! Nie prowadźcie dyskusji przez e-mail – korzystajcie z telefonu albo spotkajcie się osobiście. Jeszcze jedno – nigdy nie krytykujcie nikogo drogą e-mailową. Bezosobowy charakter e-maili sprawia, że krytyka zabrzmiała jeszcze gorzej, a poza tym trudno wszystko jasno wyłożyć tą drogą.

Więcej informacji:

www.youthworkunit.com/VYON

4.6. Program wspierania równości, różnorodności oraz spójności

TAFAZAL MOHAMMAD

Wprowadzenie

Problemy, które zapadły głęboko w nasze umysły i serca, takie jak zamach z 11 września 2001 roku, zamieszki w Harehills, morderstwo młodego człowieka z sąsiedztwa czy zamachy bombowe w Londynie z 7 lipca 2005 roku, podobnie jak dążenia British National Party (BNP) do wywołania problemów w dzielnicy South Leeds, oddziaływały na bieżącą pracę nad spójnością społeczności lokalnej, w którą byliśmy zaangażowani. Brak wymiany międzykulturowej na skalę, która wpłynęłaby na zmianę społeczną, sprawił, że wiele inicjatyw walczyło o przetrwanie, zajmując się skutkami, a nie przyczynami.

Uznaliśmy, iż społeczności lokalne, w których pracujemy, zostały pozostawione same sobie w swoim zmaganiu się z:

1. niskim poziomem wymiany międzykulturowej;
2. rasizmem;
3. uprzedzeniami reprezentowanymi przez różne części społeczności; na przykład po zamachu bombowym w Londynie wielu młodych Azjatów miało problemy ze znalezieniem pracy;
4. nieporozumieniami; niektórzy młodzi ludzie myśleli, że to islam ponosi winę za tragiczne wydarzenia lipcowe, i nie potrafili oddzielić osób od wyznania (w miejscowym liceum było sporo kłopotów wokół takich kwestii, napędzanych przez ludzi z BNP i im podobnych);
5. dyskryminacją (ze strony osób prywatnych oraz usługodawców); poszczególne osoby w organizacjach nie zajęły się nowymi wyzwaniem, przed którymi stanęła młodzież, i dlatego, świadomie lub nieświadomie, wykluczały ze swoich szeregów niektórych młodych ludzi; młodzież czuła, że jest dyskryminowana przez tych, od których oczekiwała pomocy (np. przez instytucje państwowe);
6. brakiem współpracy między instytucjami pomocowymi, administracją państwową i organizacjami pozarządowymi.

Powyższe punkty zostały przedstawione w dwóch lokalnych raportach: Murtuja Bano (2006), *Muslim Youth Speak* (Muzułmańska młodzież mówi), Balckburn: Vis-à-Vis Research Consultancy Ltd., dr Max Farrar (2007), *Having Their Say* (Móc się wypowiedzieć), Leeds: Leeds Metropolitan University.

Z biegiem lat moim celem stało się wprowadzanie innowacyjnych sposobów na ponowne włączanie szerszej społeczności w programy promujące dobre relacje w środowisku lokalnym.

Nasze podejście

1. Przygotowanie

Zanim zaczniemy się zajmować jakimś projektem, musimy zadać sobie pytanie, dlaczego go inicjujemy. Dla udzielenia prawidłowej, kompetentnej odpowiedzi istotne jest poznanie lokalnego kontekstu danego problemu.

Czy jest to odpowiedź na:

- plan lokalnej społeczności?
- politykę krajową?
- plan usług na rzecz młodzieży?
- rekomendację wynikającą ze sprawozdania?
- potrzebę określoną na forum lokalnej społeczności?
- nasze osobiste interesy?

Cokolwiek by to było, odpowiedź jest bardzo ważna, ponieważ ostatecznie wywrze wpływ na to, co uda się zaplanować i wykonać. Musicie wziąć pod uwagę następujące czynniki:

- finansowanie oraz inne zasoby, łącznie z zasobami ludzkimi, np. personel,
- miejsce,
- transport itd.

2. Wyznaczenie założeń programowych

Może to być:

- zwiększenie poziomu wymiany międzykulturowej,
- pokonanie nieporozumień,
- pomoc w zaleczeniu ran,
- zmniejszenie objawów rasizmu, uprzedzeń, dyskryminacji,
- zwiększenie współpracy między instytucjami,
- zwiększenie liczby imprez międzykulturowych.

3. Analiza trudności do pokonania

Każda organizacja lub organizatorzy projektu powinni badać, jakie potencjalne przeszkody mogą napotkać. Pokonywanie barier ma zasadnicze znaczenie zmierzające do włączenia innych grup.

Oto kilka przykładów barier oraz sposobów ich pokonywania:

BARIERA	JAK JĄ POKONAĆ
Bariery terytorialne nie pozwalają młodzieży przebywać w różnych miejscach; młodzi ludzie czują, że to miejsce nie dla nich	Edukujcie. Zapewnijcie transport.
Kwestie historyczne, problemy z przeszłości	Bądź ich sam świadomy, poinformuj pracowników, podejmijcie środki ostrożności. Przykładem może być wspomniane morderstwo młodego człowieka, które doprowadziło do tego, że niektórzy inni młodzi ludzie nie mieli dostępu do określonych usług dla młodzieży. Z ich punktu widzenia było to faworyzowanie „tych drugich”. Poza tym określone organizacje nie zajmowały się ich potrzebami. Takie sprawy należy przedstawiać pracownikom jako potencjalne bariery, które mogą napotkać. Sposobem na ich pokonanie jest sprawienie, aby działania i podejście do młodych ludzi, którzy będą chcieli się zaangażować, odzwierciedlały ich potrzeby.
Dostęp do miejsca spotkania	Upewnijcie się, że miejsce spotkania jest dostępne dla wszystkich. Zapewnijcie transport.
Brak możliwości opieki nad dziećmi	Umożliwcie uczestnictwo w działaniach, zapewniając opiekę nad dziećmi lub pokrywając koszt takiej opieki.
Brak wystarczającej reprezentacji kobiet	Upewnijcie się, że w grupach są kobiety i mężczyźni; niech spotkają się u was kobiety pracujące przy projekcie oraz wolontariuszki, które mogą się zająć pracą z młodymi kobietami.
Projekt postrzegany jest jako kolejne ćwiczenie konsultingowe	Upewnijcie się, że wiadomości o was wyraźnie podają cele oraz założenia projektu. Informacja publiczna pomoże w tym, żeby różne grupy społeczności lokalnej – młodzież, osoby starsze, mężczyźni oraz kobiety – poczuły się zachęczone do odegrania roli w zaspokajaniu potrzeb swojej społeczności w zakresie spójności. Krokiem naprzód może się okazać np. cykl warsztatów dla młodych ludzi.

Przedstawiciele różnych lokalnych grup czują, że nikt nie pyta ich o zdanie

Upewnijcie się, że naturalni liderzy grup wraz z liderami grup młodzieżowych, grup kobiet, centrów rozwoju społeczności lokalnej oraz grup religijnych zostali zaproszeni oraz włączeni w proces podejmowania decyzji. Wszystkie grupy powinny mieć poczucie własności w zakresie możliwości ukierunkowania projektu. Jeśli występuje możliwość konfliktów między grupami o różnych pomysłach czy opiniach, należałoby wprowadzić zewnętrznego facylitatora, postrzeganego jako oficjalnie oddelegowana osoba pragnąca czegoś dla społeczności, niereprezentująca partykularnych interesów, która może się zająć okolicznościami konfliktów oraz sprawi, że nastąpi konstruktywna zmiana.

4. Możliwe komponenty strategii promowania równości, różnorodności oraz spójności

a) Mechanizm – korzystanie z inicjatyw, które łączą młodych ludzi i ogół społeczności, z wykorzystaniem takich działań, jak:

- wywiady radiowe na temat społeczności lokalnej i ważnych lokalnych problemów,
- lokalny wideodziennik, projekt artystyczny, który może prowadzić do wystawienia sztuki/ nakręcenia filmu, pokazujących ważne sprawy i potencjalne rozwiązania,
- historyczny dziennik – zapis tego, jak ostatnio zmieniała się demografia dzielnicy (lub może w okresie po drugiej wojnie światowej),
- praca międzypokoleniowa, biuletyn lokalny przekazujący mieszkańcom przydatne informacje.

b) Dyskusje (nie ćwiczenia konsultacyjne) – trzeba zapewnić młodzieży bezpieczne miejsce, w którym mogłaby analizować oraz omawiać ważne dla siebie sprawy – można to zrobić poprzez:

- tzw. Speakers Corner (mównica) (patrz rozdział 6.17),
- tematy wyłaniane przez facylitatorów, wymagające uwagi, powinny być obowiązkowe w dyskusji,
- zapewnienie członkom grupy platformy wypowiedzi, na której mogliby omawiać codziennie sprawy.

c) Problemy społeczno-ekonomiczne – należy zorganizować pracę grupom w obrębie ich własnych społeczności lokalnych, wykorzystując najpierw kółka towarzyskie, a następnie zbierając wszystkich w dogodnym dla nich czasie, rozważając i rozwiązując niektóre sprawy wymagające ich szerszego zaangażowania. Niektóre z kwestii podjętych w wyniku zastosowania powyższych mechanizmów wywołają poczucie wspólnoty, wspólnych wartości, przynależności itd.

Ważne jest to, by w sposób delikatny zajmować się przyczynami tkwiącymi u podstaw niektórych problemów, zamiast omawiać skutki, jakie wywołują one w różnych społeczno-

ściach. Okoliczni mieszkańcy muszą zauważyć wartość procesu, który podejmują: chodzi o wizję ludzi żyjących obok siebie w harmonii i wzajemnej akceptacji, zgody na odmiennosc.

5. Decyzje dotyczące wyboru potencjalnych zainteresowanych stron oraz grupy docelowej

Mogą to być:

- miejscowe szkoły,
- miejscowe projekty (pozarządowe i państwowe),
- organizacje lokalnych mediów,
- miejscowe grupy i centra rozwoju społeczności lokalnych,
- zespół ds. angażowania społeczności lokalnej,
- policja,
- radni,
- lokalne miejsca spotkań religijnych,
- mieszkańcy,
- rodziny,
- młodzież z różnych środowisk.

Chociaż nakreślony tu szkic zdaje się nie odbiegać znacznie od istniejących już inicjatyw, główna różnica polega na tym, że uwzględnia on tkwiące u podstaw przyczyny niektórych napięć występujących w naszej społeczności lokalnej.

Ten aspekt może nasze podejście uczynić sporym wyzwaniem, potencjalnie obfitującym w emocje, gdy już zaczniemy zajmować się pewnymi delikatnymi problemami, które kiedy indziej przeważnie są zamiatane pod dywan.

Jeśli rzeczywiście uważnie przyglądamy się istniejącym problemom i jeśli rzeczywiście pragniemy stworzyć społeczność lokalną, która chce nie tylko razem żyć, lecz także pokazać innym, jak to osiągnąć, musimy podjąć ryzyko, zdobyć nieco wsparcia, żeby uruchomić mechanizm, o którym wiemy, że przyniesie dobre wyniki.

kontakt:

Tafazal Mohammad

tel.: 07861 698132

www.activecommunitiestogether.co.uk

4.7. Studium przypadku – regeneracja środowiska naturalnego i wykluczenie społeczne

MELVYN WADDELL

Wstęp

Organizacja Groundwork North Ireland koncentruje się na poprawie warunków środowiska naturalnego w całej Irlandii Północnej oraz w hrabstwach przygranicznych Republiki Irlandii. Pracujemy z lokalnymi społecznościami, administracją państwową oraz firmami, starając się o gospodarczą oraz społeczną regenerację przez polepszanie warunków życia lokalnych sąsiedzkich wspólnot. Opracowaliśmy specjalny tryb pracy w bardzo podzielonym społeczeństwie. Angażując się w sprawy społeczności lokalnych poprzez regenerację środowiska naturalnego, staramy się rozwiązywać najważniejsze aspekty wykluczenia społecznego w obszarach o dużych potrzebach społecznych oraz gospodarczych.

Program transgraniczny „Zmianianie miejsc, transformacja społeczności”

W tym roku inicjatywa transgraniczna finansowana przez program UE INTERREG IIA zgromadziła sieć ponad 70 społeczności lokalnych z obu stron granicy dzięki serii imprez szkoleniowych i spotkań nieformalnych oraz kursów wyjazdowych i programów współpracy. Nasz program polegał na utworzeniu partnerstwa pomiędzy Groundwork a organizacją Leitrim.

Program był prowadzony na dwóch różnych poziomach:

- Dwunastu z członków sieci jako beneficjenci otrzymało 20 000 funtów na wdrażanie lokalnych projektów regeneracji środowiska naturalnego. Grupy otrzymały także dodatkowe wsparcie przy opracowywaniu projektów i przy projektowaniu krajobrazu ze strony Groundwork NI oraz przy projektowaniu i wdrażaniu swoich lokalnych planów regeneracji.
- Zorganizowano serię szkoleń i spotkań nieformalnych, kursów pobytowych oraz możliwości nawiązywania współpracy, tak aby członkowie szerszej sieci mogli się ze sobą spotkać, podzielić się pomysłami i doświadczeniami oraz wypracować nowe umiejętności lub rozwijać już posiadane.

Poniżej podajemy kilka przykładów naszej pracy w tym programie.

Rewitalizacja opuszczonego miejsca.

Mindszenty Park, Castleblayney, Co. Monaghan

PAT MERRICK

Grupa Castleblayney Tidy Towns (CTT) otrzymała finansowanie w ramach programu „Zmianianie miejsc, transformacja społeczności”. Zorganizowano publiczne spotkanie w społeczności

lokalnej, żeby przedstawić tło projektu oraz umożliwić otwartą dyskusję na temat utworzenia komitetu. Utworzono komitet, który składał się z przedstawicieli mieszkańców oraz członków rady CTT. Następnie opracowano ankietę na temat ochrony środowiska, w której przedstawiono wiele możliwości rozwoju wybranych miejsc. Kwestionariusz wypełnili oraz zebrali lokalni mieszkańcy, którzy potem dokonali jego analizy. Opracowano sprawozdanie audytowe, które potem rozesłano całej lokalnej społeczności. Następnie Groundwork sporządził szkic projektu, który został przedstawiony do oceny komitetowi. Od tego momentu komitet spotykał się regularnie w celu uaktualniania planu oraz realizowania projektu.

Sam projekt zorganizował lokalną społeczność, która poczuła się jego właścicielem. Jej członkowie nabyli umiejętności związane z opracowywaniem projektów oraz zarządzaniem nimi, z rzecznictwem, negocjacjami, współpracą oraz podejmowaniem decyzji. Na cele realizacji projektu wpłynęło dodatkowe 58 000 funtów, co oznaczało, że ostatecznie w okolicy powstał znacznie większy park, niż oczekiwano, z większą liczbą urządzeń, z których korzystać mogą okoliczni mieszkańcy. Jest tam miejsce do wędkowania dla osób niepełnosprawnych, przystań oraz pochylnia dla łódek, plac zabaw, a także dekoracyjne wejście do parku.

Ogródek dla małych dzieci w Coshoven, Derry, Co. Londonderry

MARTHA MCCLELLAND

Wszyscy członkowie społeczności lokalnej zostali zaproszeni do uczestnictwa w projekcie dzięki ulotkom rozesyłanym w całej dzielnicy oraz bezpośrednim zaproszeniom indywidualnym. Młodzież oraz rodzice zostali zaproszeni na warsztaty, by zaprojektować ogród zabaw dla maluchów oraz wkomponować weń stojące już tam dzieło sztuki. W czasie warsztatów młodzi ludzie zaprojektowali postać zwierzaka Lough Foyle oraz ławki w kształcie muszli. Obsadzili rabaty cebulkami żonkili i krokusów, zasadzili też wierzby. Młodzież darzy teraz to miejsce większym szacunkiem, zaś lokalny projekt przekształcania środowiska naturalnego zgromadził przy pracy kilka pokoleń mieszkańców dzielnicy, przez co więzi w społeczności się zacieśniły. Młodzi ludzie już nie czują się wyalienowani. Są przekonani, że mogą wyrazić swoje odczucia, a co najważniejsze, że zostaną wysłuchani.

kontakt:

Melvyn Waddell

tel.: 028 9074 9494

e-mail: melvynwaddell@groundworkni.co.uk

4.8. Rozwiązywanie konfliktów między grupami w społeczności lokalnej

DHARA THOMPSON

Wprowadzenie

Niniejszy artykuł napisałem na podstawie doświadczeń w pracy przy organizacji grup uchodźców, ale podejście to może być wykorzystywane w rozwiązywaniu konfliktów występujących pomiędzy różnymi typami grup w społecznościach lokalnych.

Organizacje dla uchodźców zakłada się w celu zaspokajania potrzeb konkretnej grupy uchodźców (na przykład Kurdów, Somalijczyków, mieszkańców Zimbabwe). Mogą one także powstawać, aby gromadzić ludzi przy rozwiązywaniu konkretnej sprawy (na przykład związanej ze służbą zdrowia, z grupą uchodźców czy azylantów francuskojęzycznych, grupami kobiet).

Inne grupy o podobnych problemach lub zamieszkujące to samo terytorium

W obrębie organizacji uchodźców mogą też być grupy, których głos nie zawsze jest słyszalny – ludzie starsi, osoby mające problemy z nauką lub poruszaniem się, ze zdrowiem psychicznym, uzależnione od alkoholu czy narkotyków.

Organizacje takie istnieją także w społecznościach o szerszym zasięgu geograficznym, np. w dzielnicy zamieszkałej przez uchodźców i osoby ubiegające się o azyl. Może to być również całe miasto, np. Manchester.

W obrębie takich grup i pomiędzy nimi występować mogą liczne napięcia oraz konflikty, na przykład:

- między różnymi pokoleniami – problemy dotyczące dostrzeganego lub faktycznego zaniku danej kultury,
- dotyczące różnych poglądów politycznych, czasami mogą to być uwagi na temat polityki prowadzonej w kraju pochodzenia,
- pomiędzy grupami zasiedziały i nowo przybyłych imigrantów,
- wynikające z błędnych informacji płynących z mediów na temat korzyści bycia uchodźcą czy osobą proszącą o azyl, zwłaszcza gdy osoby ubiegające się o azyl mieszkają w okolicy nieotoczonej wystarczającą troską władz administracyjnych.

Brak jest gotowych rozwiązań takich problemów. Jeśli chcecie, by ludzie zaczęli współpracować, musicie patrzeć realnie i uznać, że społeczności lokalnej nie stworzy się jak za dotknięciem czarodziejskiej różdżki. Organizacja ludzi wymaga czasem podejmowania wysiłków przez całe lata.

Trzeba szukać wspólnych płaszczyzn.

Oto takie podejścia:

- posiłki – przynoszenie jedzenia i dzielenie się nim jako część samego spotkania albo nawet główny temat spotkania,
- projekty ochrony środowiska – zaczynanie od spraw podstawowych, takich jak posprzątanie ścieżki spacerowej w okolicy albo zadecydowanie, jak o tę okolicę zadbać.

Jeśli konflikt naprawdę jest poważny, a sytuacja nie rokuje zmian, warto poszukać kogoś bezstronnego, kto mógłby poprowadzić mediację i pomóc w znalezieniu wspólnego rozwiązania.

Warto byłoby także zapytać:

- Z jakimi problemami wewnętrznymi oraz zewnętrznymi borykają się nasza grupa i jej członkowie?
- Jak te problemy się uzewnętrzniają?
- Jakie istnieje rozwiązanie długoterminowe, idealne (czyli z umiejętnościami oraz zasobami, gdyby istniały)?
- Jakie kroki praktyczne możecie podjąć, żeby zacząć rozwiązywać te problemy?
 - jutro,
 - w ciągu kilku następnych miesięcy.

kontakt:

Dhara Thompson

e-mail: equalitystreet@post.com

4.9. Studium przypadku – angażowanie ludzi w ochronę przyrody

JULIA MORRIS

Wprowadzenie

Wildlife Trust w Birmingham i Black Country pracuje ze społecznościami miejskimi od ponad 25 lat. Zdajemy sobie sprawę z wartości oraz znaczenia ochrony różnych gatunków roślin oraz zwierząt znajdujących się w okolicach aglomeracji Birmingham oraz Black Country.

Wildlife Trust działa jako wiodąca organizacja ochrony przyrody, oferując usługi oraz informacje dla władz samorządowych, firm oraz ogółu społeczeństwa.

Zakres podejmowanych przez nas prac jest bardzo zróżnicowany i obejmuje:

- odpowiadanie na ogólne zapytania na temat przyrody;
- prowadzenie rejestru EcoRecord, czyli ekologicznej bazy danych dla Black Country oraz Birmingham; zbieramy także informacje poprzez badania flory i fauny; EcoRecord łączy grupy zajmujące się historią naturalną; każdy może się przyłączyć, poziom zaangażowania zależy od umiejętności oraz dostępnego czasu (więcej informacji: www.bbcwildlife.org.uk);
- doradzanie w zakresie planowania ekologicznego;
- zarządzanie planami działania w zakresie bioróżnorodności;
- prowadzenie działań edukacyjnych w EcoParku w dzielnicy Birmingham Small Heath oraz Centrum Ziemi w Winson Green w Birmingham;
- oferowanie szkoleń oraz możliwości pracy dla wolontariuszy;
- pracę ze szkołami;
- opracowywanie planów zarządzania projektami ekologicznymi.

Zazwyczaj nasze oddziały Wildlife Trusts, szczególnie te mieszczące się na terenach wiejskich, postrzegane są jako instytucje zarządzające rezerwatami przyrody lub pracujące z wolontariuszami przy sprzątanii okolicy. Ponieważ pracujemy w środowisku miejskim, opracowaliśmy skuteczne sposoby współdziałania z takimi społecznościami poprzez różne przedsięwzięcia przyrodnicze. Nasz projekt zachęca ludzi do uczestnictwa poprzez proponowanie rozmaitych działań na rzecz środowiska naturalnego.

„Sąsiedzka przyroda” (Neighbourhood Nature) to projekt Wildlife Trust finansowany przez program New Deal for Communities rejonu Walsall. Polega on na pracy na rzecz osób z rejonów objętych programem New Deal w okolicy Blakenall, Leamore oraz Bloxwich w Walsall. Projekt pomaga mieszkańcom tych okolic doceniać, ulepszać oraz promować okoliczne miejsca pełne zieleni, a także angażuje ludzi w działania na rzecz ochrony środowiska, z korzyścią zarówno dla ludzi, jak i przyrody. Przy wsparciu i zaangażowaniu grup ze społeczności, firm, mieszkańców, szkół oraz młodzieży możemy ulepszyć i wykorzystać tereny zielone.

kontakt:

Julia Morris

tel.: 01922 711228

e-mail: Julia.m@bbcwildlife.org.uk

4.10. Studia przypadku – angażowanie ludzi w projekty przyrodnicze

JULIA MORRIS

1. Praca z młodymi ludźmi

Młodzież jest często postrzegana jako osoby, które trudno wciągnąć w działania ekologiczne, ale my z powodzeniem pracowaliśmy z miejscową młodzieżą w wieku 13–21 lat przy wspieranych przez nas projektach. Ponieważ zaangażowało się więcej osób z młodszej grupy, to właśnie one mówiły, co chciałyby robić, zaczęły przedstawiać swoje pomysły. Szczególną popularnością cieszył się projekt budowania domków dla jeży. Z ewaluacji wynikało, że najmłodszym dużo radości sprawiał praktyczny aspekt budowy domków, a także fakt, że coś z siebie dali, bo wszystkie domki zostały rozdane tym, których ogródki często odwiedzały jeże. Uczestnicy opracowali także grę planszową dla dzieci, którą zaprezentowano w miejscowej bibliotece, zaprojektowali arkusze badań oraz napisali artykuł do lokalnej gazety informujący o tym, jak pomagać jeżom.

Jeżowy Projekt, mieszkaniec dzielnicy z ukończonym przez siebie domkiem dla jeża.

2. Oferowanie praktycznych możliwości zaangażowania się

Możliwości pożytecznych działań mieszkańców na rzecz własnego środowiska naturalnego koordynowane są w partnerstwie z grupami społeczności lokalnej, które chciałyby podnieść walory miejscowego ogrodu lub innego podobnego miejsca. Na przykład Rivers House to projekt, który zapewnia zakwaterowanie oraz usługi wspierające osobom bezdomnym. Podnoszenie jakości okolicznych terenów zielonych miało zachęcać do kontaktów towarzyskich, stwarzając atmosferę do wypoczynku, co okazało się bardzo udanym pomysłem. Praca z przedsiębiorcami otworzyła wiele możliwości dla firm – pracują one w lokalnych szkołach oraz grupach, pomagając przy wielu działaniach: porządkowaniu ogrodów, malowaniu murów itd. Tu każdy zyskuje: wszyscy są szczęśliwi i usatysfakcjonowani, ponieważ możliwości społeczności lokalnych rosną, a czasami udaje się zrobić coś w większej skali.

Absolwenci szkoły Tarmac pomagają w sprzątanii szkolnego ogródka.

3. Podnoszenie aspiracji ludzi do życia w lepszym środowisku naturalnym

Projekt „Sąsiedzka przyroda” został zainicjowany w rejonie Blakenall z okazji uczestnictwa w konkursie „Serce Anglii w rozkwicie” (Heart of England in Bloom) jako kandydat do Nagrody dla Dzielnicy. Nagrody dla Dzielnicy polegają na angażowaniu lokalnych społeczności w aktywne sprzątanie i sadzenie zieleni w okolicy. Efekty są oceniane na podstawie zaangażowania społeczności lokalnych oraz skutków ich działań. Działania koordynowane są przez pracownika zajmującego się projektem, wraz z miejscowymi firmami, grupami lokalnymi, żłobkami oraz wspólnotami wyznaniowymi. Wszyscy angażują się w podnoszenie jakości życia okolicy, wszyscy chcą tę jakość rozwijać w kolejnych latach.

4. drużyna harcerzy z Bloxwich, strażnicy dzielnicowi oraz młodzi ludzie z okolicy, którzy pomagali w porządkowaniu miejscowego ogrodu przy projekcie „Blakenall w rozkwicie”. Projekt ten otrzymał nagrodę z oceną 50%–84% za dobre, zintegrowane działania prezentujące wielki potencjał na przyszłość. Sędziowie stwierdzili: „Wspaniałe pierwsze uczestnictwo w konkursie nagród sąsiedzkich, które skupiło się na działaniach w samym środku tak kiedyś zaniedbanej okolicy”.

4. Zapewnianie edukacji ekologicznej dzieciom w szkołach

Szkoły zazwyczaj chętnie przyjmują wsparcie od organizacji z zewnątrz, ale zanim się do nich zwrócicie, warto się zastanowić nad ich ograniczeniami w postaci małej ilości czasu czy posiadanych zasobów. Upewnijcie się, że to, co proponujecie, trafia w ich potrzeby.

W ramach projektu „Sąsiedzka przyroda” podejmuje się współpracę ze szkołami, aby:

- pomóc im w opracowaniu postawy szkoły ekologicznej,
- oferować pozaszkolne działania przyrodnicze: obserwowanie przyrody oraz informowanie o wpływie śmieci na środowisko,

- pomagać nauczycielom w realizacji krajowego programu szkolnego, ze szczególnym naciskiem na miejsca, w których żyją zwierzęta i rośliny, dostosowywanie się do ekosystemu itd.
- wspierać personel, rady szkoły oraz uczniów w podnoszeniu walorów terenów szkolnych, aby dzieci skorzystały z praktycznej nauki, a przyroda zyskała więcej miejsca dla siebie.

Uczniowie ze szkoły podstawowej na otwarciu ogrodu edukacyjnego w Leamore Park.

kontakt:

Julia Morris

koordynator projektu Sąsiedzka przyroda (Neighbourhood Nature)

Blakenall info Centre

4 Blakenall Heath, Blakenall, Walsall, WS3 1HL

tel.: 01922 711228,

e-mail: Julia.m@bbcwildlife.org.uk

Wildlife Trust w Birmingham oraz Black Country

28 Harborne Road, Edgbaston, Birmingham, B15 3AA

tel: 0121 454 1199,

www.bbcwildlife.org.uk

4.11. Studium przypadku – budowanie udanego projektu lokalnego

ANGELA HOBSON

Wprowadzenie

Technika budowania udanych projektów lokalnych autorstwa Groundwork Manchester Salford & Trafford to podejście dwuczłonowe.

Pierwszym elementem jest praktyczny przewodnik pomagający w opracowaniu oraz realizacji projektu kształtowania fizycznego krajobrazu/ środowiska w danej społeczności.

W przewodniku znaleźć można takie tematy, jak: zdrowie i bezpieczeństwo, planowanie własnych projektów, angażowanie ludzi, projektowanie przestrzeni i inne. Przewodnik ten opracowano w przyjaznej dla użytkownika formie – zawiera on kartki z ćwiczeniami, które grupa może kopiować oraz wykorzystywać. Przewodnik nie został zaprojektowany tak, aby trzeba go było czytać od deski do deski, można natomiast z niego skorzystać jak z podręcznika dla społeczności lokalnej, z którego wybiera się te działy, które mają jakieś odniesienie do indywidualnych projektów.

Przewodnikowi towarzyszy uzupełniający pakiet szkoleniowy. Szkolenie ma charakter nieformalny i zaprojektowano je tak, aby przeprowadzić społeczność lokalną przez różne etapy opracowywania oraz realizacji projektu. Groundwork Manchester Salford & Trafford prowadzi takie sesje szkoleniowe jako samodzielne moduły lub jako cały pakiet szkoleniowy, zazwyczaj asystując grupie, która właśnie realizuje swój projekt. W takim przypadku spowalnimy szkolenie, aby było realizowane niejako równolegle, uzupełniająco do projektu aktualnie realizowanego. Dzięki temu grupa pracuje za pomocą ćwiczeń oraz tematów z podręcznika, zaś całość wsparta jest szkoleniem, tak aby ludzie mogli podejmować świadome decyzje w odniesieniu do swoich projektów.

„Zmień swoje otoczenie” to program grantowy dla środowisk lokalnych, który był realizowany przez Groundwork Manchester Salford & Trafford w ramach projektu ekologicznego (Community Environment Programme), finansowanego przez New Deal for Communities (NDC) dla Charlestown i Lowel Kersal.

Program „Zmień swoje otoczenie” umożliwił lokalnym mieszkańcom zebranie się i opracowanie własnych projektów dotyczących terenów zielonych. Tereny zielone, o których była mowa w tym projekcie, to wszelkie tereny otwarte, których używano lub które mogły być potencjalnie wykorzystane przez społeczności lokalne: na przykład alejki spacerowe, do których powstawiano bramki wejściowe, tereny szkolne oraz ogrody świetlic środowiskowych. Grupy z okolic objętych programem NDC złożyły wnioski o sfinansowanie swoich projektów do Groundwork Manchester Salford & Trafford. Pieniądze na dofinansowanie pochodziły z programu Groundwork – Community Environment Programme. W projektach tych zastosowano model „Budowania udanych projektów środowiskowych”, aby wesprzeć aplikujące grupy w realizacji takich projektów.

Grupy z Blandford oraz Ventnor Alleyway otrzymały prawie 3000 funtów. Ich członkowie przeszli szkolenie projektowe realizowane przez Groundwork – pomogło im to w zaplanowaniu swojego projektu, łącznie ze sporządzeniem budżetu oraz monitoringiem grantu. Pieniądze zostały wydane na ławki, kraty, rośliny oraz donice do alei. Następnie wszyscy spotkali się, aby zasadzić rośliny i pielęgnować zieleń.

Włączenie się w projekt zmieniający moje otoczenie okazało się bardzo pozytywnym doświadczeniem. Sesje szkoleniowe z narzędziami do pracy dały nam nowe umiejętności, takie jak zarządzanie projektami, projektowanie oraz tworzenie budżetów. Umiejętności te okazały się konieczne przy pracy papierkowej oraz realizacji udanego projektu. Osiągnęliśmy dużo – nie tylko ładne miejsce, w którym można sobie posiedzieć, lecz także odbudowanie ducha społeczności, bo wszyscy się spotykali, dzielili różnymi umiejętnościami, żeby pomagać sobie nawzajem.

Mary Goodwin, Grupa Ventnor/Blandford

Nauka płynąca z realizacji modelu „Budowanie udanego projektu lokalnego”

Ważne było, aby mieszkańcy mieli swobodę realizacji tych projektów, które sami zaplanują i opracują. Model „Budowanie udanego projektu lokalnego” pozwolił im na zastanowienie się nad kwestiami, które w innym przypadku zostałyby pominięte, a które mają wpływ na długofalową skuteczność działań. Narzędzia zawarte w podręczniku pomogły im w szczegółowym rozwiązaniu tych problemów, pomogły też budować ich umiejętności w procesie zarządzania projektem. To z kolei przełożyło się na długofalowy i zrównoważony charakter poszczególnych projektów.

Zestaw narzędzi Building a Successful Community Project (Budowanie udanych projektów lokalnych) został uznany za jeden z najlepszych w branży w opinii środowisk przyznających krajowe nagrody Tools of the Trade (Narzędzia branżowe) – British Urban Regeneration Association (BURA) oraz South East of England Development Agency (SEEDA).

Więcej informacji i kontakt

Jeśli jesteście zainteresowani nabyciem egzemplarza z zestawem narzędzi lub pakietu szkoleniowego, które opracował Groundwork, informacje uzyskacie pod numerem telefonu i adresem e-mailowym:

tel.: 0161 2201000

e-mail: manchester@groundwork.org.uk.

Dalsze ogólne informacje na temat Groundwork Manchester Salford & Trafford można znaleźć na stronie:

<http://www.manchester.groundworknw.org.uk>.

4.12. Studium przypadku – angażowanie społeczności lokalnej w działania sąsiedzkie

SUSAN WARD-RICE

Kontekst:

W 2005 roku komenda rejonowa policji w Broxtowe, Nottinghamshire, włączyła się w pilotażowy projekt policji sąsiedzkiej – kluczowy element rządowego programu reformy policji mający na celu stworzenie takich systemów pracy policji, które posłużą jak najlepiej wszystkim mieszkańcom dzięki temu, że będą dostępne oraz adekwatne do ich potrzeb. W Nottingham oznaczało to, że policja, partnerzy oraz społeczność lokalna przystąpili do wspólnej pracy nad określeniem głównych problemów oraz podjęciem odpowiednich działań, po to by uczynić życie w lokalnej społeczności bezpieczniejszym.

Aby włączyć się w życie lokalnej społeczności oraz móc zrealizować koncepcję policji sąsiedzkiej, policja Nottinghamshire zwróciła się do wydziału służb społecznych rady miasta Nottingham w celu podjęcia partnerskiej współpracy w tym zakresie. Policja uznała, że organizatorzy rozwoju społeczności lokalnej posiadają potrzebne umiejętności i możliwości, aby zaplanować, skoordynować oraz zrealizować program policji sąsiedzkiej w partnerstwie z dowódcami policyjnych patroli.

To studium przypadku pokazuje, jak dzięki użyciu szerokiej gamy metod angażowania społeczności lokalnej środowisko lokalne otrzymało możliwość uczestniczenia w programie tworzenia policji sąsiedzkiej.

Angażowanie lokalnej społeczności

Zaczęliśmy od tego, że instytucje włączone w program musiały poznać problemy ważne dla mieszkańców, niezależnie od tego, czy były one związane z przestępczością, czy też nie. Oznaczało to, że mieszkańcy musieli dowiedzieć się o projekcie pilotażowym oraz zdecydować, czy chcą w nim uczestniczyć. W pilotażu postanowiono nawiązać kontakt z mieszkańcami, stosując trzy szeroko rozumiane podejścia:

- informowanie,
- konsultowanie,
- angażowanie.

Chcieliśmy nawiązać kontakt z jak najszerszą reprezentacją społeczności lokalnej, z ludźmi, którzy może jeszcze dotąd nie włączali się w działania społeczne i nie reprezentowali swojego środowiska, zatem wiele czasu spędziliśmy na planowaniu właściwych metod. Ustaliliśmy, że trzeba będzie wziąć pod uwagę:

- osoby, które pracują, a zatem będą mogły uczestniczyć w spotkaniach wieczorami lub w weekendy,
- osoby, które boją się wychodzić z domu w nocy,

- osoby, które niezbyt dobrze umieją czytać i pisać,
- osoby z upośledzeniem sensorycznym,
- osoby, dla których język angielski nie jest językiem ojczystym,
- osoby, które nie mogą łatwo się przemieszczać lub wychodzić z domu, np. osoby niepełnosprawne, osoby z małymi dziećmi lub osoby mające obowiązek opieki nad innymi,
- osoby po wyrokach,
- osoby obawiające się władzy lub nieufające jej,
- ludzi młodych,
- osoby starsze,
- ludzi obawiających się akcji odwetowych,
- usługodawców, firmy.

Wiedzieliśmy, że w przypadku tak zróżnicowanej grupy jedna metoda angażowania społeczności lokalnej nie wystarczy, zatem wybraliśmy zestaw metod. Poniżej znajduje się ich lista:

INFORMOWANIE	KONSULTOWANIE	ANGAŻOWANIE
Ulotki	Spotkania z poszczególnymi osobami i grupami	Istniejące grupy lokalne wysyłały swoich przedstawicieli na spotkania, pomagając nagłośnić projekt
Plakaty	Spotkania otwarte	
Biuletyny	Stoiska na imprezach lokalnych	Wkład lokalnych grup aktywności (patrz poniżej)
Wiadomości prasowe	Stoiska w lokalnych sklepach	Mieszkańcy włączający się w działania po spotkaniach – np. dni sprzątnięcia środowiska naturalnego
Otwarte spotkania	Stoiska w lokalnych sklepach	Mieszkańcy włączający się w inicjatywy społeczności lokalnej
Audycje radiowe, w tym media specjalistyczne, np. mówione gazety codzienne	Kwestionariusze i badania	
	Skrzynki na zapytania w budynkach administracyjnych, sklepach itd.	
	Wizyty w domach	Włączanie się w badania oraz sposoby usprawniania lokalnych grup aktywności (LGA)
	Organizowanie lokalnych działań związanych z bezpieczeństwem/ zabawą	

Wykorzystując powyższe metody, organizatorzy społeczności lokalnej mogli stworzyć lokalne grupy aktywności (LGA), które spotykają się regularnie i które są otwarte dla każdego, kto mieszka lub pracuje w rejonach patrolowanych przez policję w projekcie pilotażowym. Na spotkaniach mieszkańcy mówili głośno o sprawach, które najbardziej ich w danej dzielnicy martwiły, oraz głosowali nad stopniem ważności danych działań. Byli też zachęceni do pomocy przy szuka-

niu potencjalnych rozwiązań. Na kolejnym spotkaniu policja, rada miasta Nottingham oraz inne powiązane z powyższymi działaniami instytucje relacjonowały, co udało się przedsięwziąć i co zdziaćano w zakresie spraw priorytetowych.

Monitoring oraz ewaluacja

Pilotaż ten był nieustannie monitorowany, aby sprawdzać skuteczność wybranych przez nas metod angażowania społeczności lokalnej. Organizowaliśmy regularne spotkania z policją, aby omówić proces powstawania LGA. Przeprowadzono dwie ewaluacje lokalnych grup aktywności za pomocą ankiet rozesłanych do mieszkańców. Ewaluacje te doprowadziły do zmian w pracy LGA, np. zmianie uległy godziny i miejsca spotkań. Ewaluacje wykazały też wpływ, jaki lokalne grupy aktywności wywarły na niektórych mieszkańców dzielnicy:

Rzeczywiście nas słuchano; poczułem, że wreszcie coś się w społeczności zmienia na lepsze; czuję się bezpieczniej.

Było to dla nas wyzwanie, wciąż się uczymy i rozwijamy, ale już teraz nawiązaliśmy stały kontakt z ponad 600 mieszkańcami, którzy aktywnie się zaangażowali.

kontakt:

Więcej informacji można uzyskać, kontaktując się z:

Marie Cann-Livingstone, pracownikiem ds. tworzenia partnerstw

tel.: 0115 915 3249,

Celią Knight, pracownikiem ds. lokalnej społeczności

tel.: 0115 915 3953,

Susan Ward-Rice, pracownikiem ds. lokalnej społeczności

tel.: 0115 915 3958.

4.13. Studium przypadku – „Działania lokalne to świetna sprawa dla wielu”. Przykład centrum społeczności lokalnej powstałego w chińskiej restauracji

JOHN HUFF Z POMOCĄ TAHIRA MALIK

Wstęp

Niniejsze studium przypadku opisuje program Connecting Tracts w chińskiej restauracji Norton, którą założono we wrześniu 2007 roku jako miejsce świadczenia usług dla grup, które powstały w odpowiedzi na kryzys społeczny, jaki zaistniał w ich dzielnicy.

Chińska restauracja znajduje się w Norton, na przedmieściach Stoke-on-Trent, miasta, w którym zamiera przemysł, choć niegdyś było to słynne na cały świat centrum przemysłu ceramicznego. Jako przedsięwzięcie biznesowe restauracja nie miała takich ograniczeń jak władze lokalne i mogliśmy sami określić, w jakim rejonie chcemy świadczyć usługi – nazwaliśmy go naszą orbitą. Orbita ta obejmuje siedem dzielnic w Stoke-On-Trent oraz trzy wioski w Staffordshire Moorlands District Council, ponieważ stamtąd często pochodzili nasi klienci.

Skąd wziął się pomysł

Wymyśliłem, żeby założyć chińską restaurację, która będzie pełnić funkcję centrum środowiskowego. Znałem Cindy Chen z czasów, gdy ona i jej mąż prowadzili chińską restaurację w centrum Stoke-On-Trent, zanim przenieśli się do Norton. Ponieważ Cindy zachęcała mnie, żebym popracował więcej nad swoimi pomysłami pracy w społeczności lokalnej, napisałem *Foundation Report* (Podstawowe założenia), w których wyłożyłem, co chcę zrobić oraz w jaki sposób. Raport ten określa typowe działania biznesowe oraz to, które działania moglibyśmy podjąć, a następnie ustawia je w kontekście wskazówek – priorytetów, które wypracowujemy, gdy jesteśmy swoimi własnymi kierownikami.

Zgodnie z chińską tradycją naszym pierwszym zadaniem było nadanie całemu pomysłowi tytułu, wybraliśmy zatem nazwę Connecting Tracts (Zbiegające się drogi), po chińsku – Jiegui. Program Connecting Tracts nie jest skierowany wyłącznie do społeczności chińskiej – jest on otwarty dla wszystkich grup lokalnych w obrębie naszej orbity. Oto źródła inspiracji dla moich pomysłów na stworzenie tego programu:

- Saul Alinsky – radykalny pisarz i działacz ze Stanów Zjednoczonych, z lat 60. minionego wieku [*Reference to Rules for Radicals* (O zasadach dla radykałów)] oraz *Reveille for Radicals* (Pobudka dla radykałów)], który orędownął za konkretnym stylem organizowania społeczności lokalnych w oparciu o konflikt lub podporządkowanie się.
- Kampania wyborcza prezydenta Kennedy'ego w Stanach Zjednoczonych, w czasie której jego zespół podzielił całą akcję na konkretne fazy oraz opracował tak zwany podzielony fazowy harmonogram, zgodnie z którym ludziom przydziela się w każdej fazie konkretną rolę.

- Gra w go (po chińsku – Wei Chi), oparta na pomysłach wypracowywania konkretnych kampanii oraz opracowywaniu strategii prowadzącej do realizacji celów kampanii.
- Kultura chińska – ruszamy się tylko wtedy, gdy jest w nas ruch, i następnie działamy w sposób zdecydowany.

Cele programu

Celem jest opracowanie oraz zastosowanie nowych form organizowania działań w społecznościach lokalnych w Wielkiej Brytanii w oparciu o centra rozwoju środowisk lokalnych, które pomagają aktywnym grupom promować oraz chronić ich dzielnice. Takie ośrodki oferują porady oraz wsparcie bez przejmowania na własność kampanii prowadzonych przez społeczności lokalne.

Sami wyznaczyliśmy sobie założenia i po każdym wydarzeniu przeprowadzaliśmy własną ewaluację. Na przykład gdy tylko kościoły wyraziły zgodę na śpiewanie kolęd, organizowanie wieczorów quizowych oraz posiłków dla ubogich, spisaliśmy swoje założenia i cele. Zachęciliśmy kościoły, aby określiły swoje własne założenia. Następnie rozważaliśmy, gdzie odnieśliśmy sukces, a co okazało się porażką.

Trzy aspekty programu:

- projekt usług doradczych dla działań lokalnych,
- projekt lokalnych działań społecznych,
- projekt miejsca – centrum dla społeczności lokalnej.

Usługi doradcze dla działań środowiskowych

Celem tego projektu jest pomoc grupom aktywistów w realizowaniu udanych kampanii. By zrozumieć zasadę działań doradczych dla usług społeczności lokalnej, można je porównać do Planning Aid Service (www.planningaid.rtpi.org.uk). Planning Aid Service wskazuje niezależnego pracownika ds. planowania, który udziela nam wskazówek przy projekcie, gdy planowane jest składanie wniosków.

Gdy pracujemy z aktywną grupą lokalną, zachęcamy jej członków do przyjmowania koncepcji podzielonego na fazy harmonogramu. I tak, na pierwszym otwartym spotkaniu grupa nie wybiera przewodniczącego, skarbnika, sekretarza, lecz osobę, która poprowadzi każdą kolejną fazę kampanii:

- fazę badań,
- fazę opracowania strategii,
- fazę działania,
- fazę negocjacji,
- fazę ewaluacji.

Projekty środowiskowych działań społecznych

Kolejną część programu Connecting Tracts nazwaliśmy projektami lokalnych działań społecznych. Tematy do projektów lokalnych działań społecznych wybraliśmy przede wszystkim na podstawie mojego doświadczenia. Ta część programu obejmuje następujące tematy:

- edukacja,
- środowisko,
- wiara,
- zdrowie,
- policja,
- sklepy.

Program Connecting Tracts zaczął już funkcjonować w trzech szkołach podstawowych z naszej orbity na podstawie tradycji związanych z chińskim Nowym Rokiem. Pod hasłem „Wiara” zorganizowaliśmy spotkanie, na które przyszedli członkowie kościoła, aby w restauracji śpiewać kolędy. Zorganizowaliśmy już pierwszy udany wieczór quizowy, w którym wzięli udział członkowie dwóch kościołów z terenu naszej orbity. W marcu 2008 roku trzy kościoły zbiorą się w restauracji na posiłku dla ubogich pod nazwą „Głodni mówią głodowi stop”.

Zaczęliśmy aktywnie działać w takich właśnie projektach, aby gdy nadejdzie czas kampanii lokalnych, być w kontakcie i liczyć na współpracę.

Miejsce – centrum społeczności lokalnej

Centrum społeczności lokalnej to trzecia część programu Connecting Tracks. Są to działania, w jakie można się angażować, czekając na pojawienie się nowych aktywnych grup w naszej orbicie. W Podstawowych założeniach wyliczono 17 takich działań w ramach centrum społeczności lokalnej, w tym:

- odegranie jasełek szkolnych lub sztuki w restauracji,
- korzystanie z restauracyjnej szyby jako tablicy ogłoszeń Nasza Wioska.

Pomoc ze strony innych

Rada miasta zwróciła się do nas, oferując pewną kwotę pieniędzy na projekt kulturalny dla dzieci ze szkoły podstawowej, by mogły one odwiedzić restaurację i dowiedzieć się czegoś o chińskim Nowym Roku: grant przyznano na jedzenie. Na nasze zaproszenia odpowiedziały trzy kościoły, trzy pozostałe nie zareagowały niestety na nasze próby nawiązania z nimi kontaktu. Nasze centrum społeczności lokalnej od czterech miesięcy powoli systematycznie się rozwija.

kontakt:
 John Huff
 e-mail: euro_bureau@hotmail.com

Tytuł oryginału: **Community Work Skills Manual**

Wydawnictwo: **Federation for Community Development Learning, www.fcsl.org.uk**

Publikacja na licencji Creative Commons

Uznanie autorstwa — Utwór należy oznaczyć w sposób określony przez Twórcę lub Licencjodawcę

Użycie niekomercyjne — Nie wolno używać tego utworu do celów komercyjnych.

Na tych samych warunkach — Jeśli zmienia się lub przekształca niniejszy utwór, lub tworzy inny na jego podstawie, można rozpowszechniać powstały w ten sposób nowy utwór tylko na podstawie takiej samej licencji.

Redaktor serii: **Paweł Jordan**

Redaktor naukowy: **dr Bohdan Skrzypczak**

Tłumaczenie: **Alicja Unterschuetz**

Redakcja merytoryczna wydania polskiego: **Agnieszka Naumiuk**

Korekta: **Weronika Girys-Czagowiec**

Projekt graficzny serii oraz skład: **Marta Malesińska, Studio Projektowe (www.manukastudio.pl)**

ISBN: 978-83-62380-09-1

Wydawca:

Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL

ul. Podwale 13, 00-252 Warszawa

tel. 22 636 92 00

e-mail: biuro@cal.org.pl

www.cal.org.pl

Publikacja jest dystrybuowana bezpłatnie

W ramach projektu „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej” Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL wydaje serię dziewięciu tłumaczeń zagranicznych publikacji. Książki skierowane są do pracowników socjalnych pełniących funkcję organizatorów społeczności lokalnych oraz innych osób zainteresowanych tą działalnością.

Na serię składają się sztandarowe (głównie angielskie) publikacje dotyczące pracy ze społecznością lokalną, angażowania społeczności do działania i samoorganizowania się. Książki pokazują różne wymiary pracy ze społecznością lokalną – praktyczny, polityczny oraz historyczny. Dają szansę na porównanie jak pracuje się w kraju, w którym istnieje wieloletnia tradycja tzw. community work, z sytuacją w Polsce, która 20 lat temu uzyskiwała niepodległość i cały czas tworzy podstawy polityki społecznej. Przed wojną w Polsce mieliśmy silną tradycję związaną z pedagogiką społeczną (w tym postacią Heleny Radlińskiej), w której odwoływano się do „sił społecznych”. Niestety lata powojenne zahamowały rozwój myśli i metody środowiskowej pracy socjalnej, stąd potrzeba korzystania z doświadczeń innych krajów, z których najbardziej zaawansowanym w metodach pracy ze społecznościami lokalnymi jest Wielka Brytania. Jak dotąd w Polsce pojawiły się dość nieliczne pozycje literatury z tego obszaru. Tę lukę ma zapełnić seria publikacji, do której należy niniejsza książka.

„Odkryj siłę społeczności” – to hasło w skrócie oddaje filozofię i sposób działania Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL. Jesteśmy przekonani, że zmianę i rozwój społeczny trzeba rozpocząć od konkretnej społeczności: lokalnej, sąsiedzkiej, wirtualnej, interesu. Potencjał i siłę społeczności trzeba jednak umieć odkryć, wspierać i rozwijać. Tego można się nauczyć. Wierząc w siłę sprawczą edukacji, odwołujemy się do polskiej tradycji pedagogiki i pracy społecznej, czego programowym i symbolicznym wyrazem jest powołany przez nas Instytut im. Heleny Radlińskiej.

W ciągu ponad 10-letniej działalności opracowaliśmy skuteczną i uniwersalną metodę ożywiania społecznej energii, którą nazwaliśmy animacją społeczną. Wiemy że jej zastosowanie przynosi realne zmiany w życiu ludzi i społeczności. Sprawdzoną i efektywną strategią, którą stosujemy od wielu lat, okazało się wspieranie aktywnych społeczności poprzez odpowiednio przygotowane do tej roli lokalne instytucje publiczne, które promujemy pod wspólną marką CAL – centrum aktywności lokalnej.

Nasze innowacyjne rozwiązania służą praktycznej realizacji idei zrównoważonego rozwoju lokalnego, którego efektem jest lepsza jakość życia i równe szanse rozwoju dla każdego obywatela. Jesteśmy pewni, że jest to możliwe przede wszystkim poprzez uruchomienie potencjału ludzi – „odkrycie siły społeczności”.

CENTRUM WSPIERANIA AKTYWNOŚCI LOKALNEJ CAL

Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL działa na rzecz rozwoju społeczności lokalnych w Polsce. Wspiera i edukuje animatorów społecznych, czyli osoby i instytucje z różnych sektorów i dziedzin życia publicznego, które angażują do działania środowiska lokalne, skupione wokół wspólnego miejsca lub wspólnej sprawy. CAL tworzy dla nich przestrzeń spotkań i zaprasza do dyskusji, wychodząc z założenia, że praca animacyjna jest kluczowym elementem każdego działania w sferze publicznej, a zmiana społeczna zawsze zaczyna się w lokalnej społeczności.

Publikacja powstała w ramach projektu „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej”. To partnerski projekt systemowy, którego celem jest podniesienie profesjonalizmu i zwiększenie skuteczności instytucji pomocy i integracji społecznej w rozwiązywaniu problemu wykluczenia społecznego przez stworzenie, przetestowanie oraz wdrożenie standardów instytucji i usług pomocy oraz integracji społecznej. Partnerami projektu jest jednaście organizacji pozarządowych działających w polu szeroko rozumianej polityki społecznej, a jego liderem jest Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich.

Jednym z zadań projektu jest opracowanie, przetestowanie i wprowadzenie do praktyki pracy pracowników socjalnych standardu środowiskowej pracy socjalnej/organizowania społeczności lokalnej w środowiskach marginalizowanych. Zadanie to jest realizowane przez Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL oraz Instytut Spraw Publicznych.

Projekt jest realizowany w latach 2009-2014

Partnerzy projektu realizujący zadanie:

